

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. Quomodo fiat illuminatio in Angelis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

est, quisnam sit ille gradus magis varians. Verum R. Totum hoc argumentum pomposum esse, sed nihil urgere, quia tò intellectus perfectiva est vera differentia illuminationis à locutione, & licet revelatio cordis secreti etiam perficiat, illud secretum est tamen naturaliter intelligibile, objectum autem illuminationis non sic, unde non tantum dicitur intellectum perficere, sed etiam purgare intellectum illuminati.

sed illuminatio semper fit, saltem quoad objectum complexum, per conceptum actualem, ergò. Dixi saltem quoad objectum complexum, quia quoad incomplexum, si esset de aliqua re habitualiter ignota, posset etiam speciem simul acquirere.

Probatur denique: Quòd etiam differat ex modo producendi; Quia locutio semper prius producit in Angelo loquente, per illuminationem verò nihil Angelus illuminans in seipso producit, sed tantum in alio, quem illuminat; illuminans verò recipit à Deo immediatè aliquid ab ipso in intellectu suo productum.

VII.

QUÆSTIO V.

Quomodo fiat illuminatio in Angelis?

Circa illuminationem tot, tamq; diversæ sunt sententiæ, ac circa locutionem, tres tamen sunt solemniores; Prima dicit illuminationem fieri per simplicem propositionem externam veritatis, de qua est illuminatio, absq; eo, quòd imprimat aliquid Angelo illuminato, sicut Magister illuminat discipulum, ex eo, quòd ipsi proponat veritatem discendam, absq; eo, quòd aliquid effectivè in ipso producat. Ita Vasquez plures profert citans. Secunda est, illuminationem fieri per productionem alicujus luminis in intellectu illuminati, quod tamen hujus sententiæ Authores variè inter se explicant, aliqui enim putant, esse aliquem radium supernaturalem, alii, esse lumen supraaaturale adjuvans intellectum, alii, esse lumen aliquod naturale intendens, alii, ex eo, quòd alter Angelus cum eo effectivè concurrat: alii aliter. Tertia sententia est Doctoris subtilis, Angelum unum illuminare alterum producendo in ipso intellectionem aliquam, per quam moveatur ad cognoscendam rem clariùs in se illuminante, & clarissimè in verbo. Eum sequuntur sui, Interim

i. Diversitas opinionum.

Dico I. Illuminatio non fit per simplicem propositionem externam veritatis, de qua dicitur fieri illuminatio.

II. Non fit per simplicem externam propositionem.

Probatur primò Ex D. Augustino nostro, pluribus in locis, ubi docet illuminationem fieri per productionem alicujus effectus ab illuminante in illuminato, ut concione 18. in Psal. 118. ubi dicit: Potest quidam aliquid agere Angelus in mentem hominis, ut capiat lucem DEI & per hanc intelligat, sed ita dicitur intellectum dari homini & quasi, ut ita dicamus; intellectuare hominem, quemadmodum quisq; dicitur lucem dare Domui, vel domum illuminare, cui facit fenestram. Et infra: DEUS autem & mentem hominis rationalem atq; intellectualem fecit, quæ possit capere lumen ejus, & Angelum talem fecit, qui operari possit ad aliquid, unde ad capiendum lumen DEI mens adjuvaretur humana. Sed qui facit fenestram; non tantum aperit

Zzzzz viana

IV.

Ex quibus capitibus formalis illuminatio à locutione.

Dico 2. Differentia illuminationis à locutione potest desumi, tam ex parte objecti materialis & formalis, quam ex parte termini & modi producendi. Hanc colligo ex Scoto hic: Et per tò ex parte objecti materialis & formalis excluditur differentia primò à nonnullis assignata, quòd locutio indifferens sit ad verum & falsum, illuminatio autem tantum fiat de vero, hæc enim differentia locum non habet in Angelis beatis, qui semper verum loquuntur, non tamen semper illuminant. Excluditur secundò, quòd locutio fiat de re indifferenter nota vel ignota, illuminatio verò semper de re ignota: Quia homines, Dæmones & Angeli frequenter loquuntur de rebus ignotis. Hoc prænotato

V.

Probatur Conclusio quoad partem eandem, Angelus non illuminatur in naturaliter notis, vel noscibilibus cujuscunq; sint ordinis, quia hæc res non subterfugunt latitudinem objecti naturaliter motivi intellectus Angelici; ergò illuminatio est præcisè de rebus futuris, vel à decretis Divinæ voluntatis, vel à Divina revelatione pendentibus, hinc illuminatio nunquam est de universalibus, sed semper de particularibus.

Probatur secundò: Scientia per illuminationem non est evidens ex parte rei, quia de rebus evidenter notis Angelus non indiget illuminari; ergò illuminatio bene differt à locutione per objectum materiale, ut probat prima ratio; & etiam per formale, quia objectum adequatum illuminationis est verum revelatum, ita videlicet, ut res latens sit objectum materiale, revelatio verò formale, Exempli gratià, supposito, diem judicii esse materiam illuminationis, illuminatio nequit cum certitudine naturali hanc veritatem ostendere illuminato, cum nec ipse cum certitudine tali cognoscat; ergò debet sub revelatione Divina illam accipere.

Dices: Angeli sunt extra statum viæ non capaces assensus fidei, sed verum sub revelatione est objectum fidei omnino obscurum; ergò non est objectum illuminationis in beatis Angelis. R. dist. maj. respectu objecti primarii, concedo: respectu aliorum ab objecto primario, nego: Quia quoad secundaria objecta puto Angelum omnino esse capacem actus fidei.

VI.

Probatur secunda pars Conclusionis: Quia locutio quandoque fit per solum actum & conceptum, quandoque per hunc & speciem; & quandoque per solum speciem; F. Amandi Hermann Metaphysica.

viam luci & tollit impedimenta, sed etiam magnum aliquid efficit in domo, eam fodiendo, mutando &c. ergo etiam Angelus illuminans aliquid in illuminato efficit. Similiter probat intentum altera autoritas, nam si aliquid Angelus operatur, unde ad capiendum lumen Dei mens adjuvatur, quia hæc operatio debet terminari ad aliquod productum in aliquo subiecto, tunc quæro, in quod tendat, certe non in aliud, quàm in intellectum Angeli audientis.

Probatur etiam omnibus rationibus, quibus probatur est, locutionem non fieri per simplicem propositionem, nec exemplum de Magistro & discipulo aliquid valet, quia Magister non illuminat discipulum, sed accommodat objectum capacitati eius.

III.
Nec per productionem alicujus luminis.

Dico 2. Illuminatio non fit per productionem alicujus luminis, sive naturalis, sive supernaturalis in intellectu illuminati. Hæc est contra Thomistas.

Probatur primo: Quia illud lumen, vel esset intentus lumen, vel novum, vel per concursum amborum intellectuum ad eandem intellectionem producendam, ratione cujus concursus diceretur illuminatus confortari & roborari; sed neutrum dici potest, ergo: probatur min. Non primum: Quia intellectus angelicus est substantia non susceptivus magis & minus: Nec etiam secundum, quia secundum Thomistas, Angelus non est passivus ab aliquo agente creato, recipiendo aliquam speciem vel objectum; ergo multo minus aliquid lumen: Non deniq; tertium, tum quia una intellectio non est nata produci, nisi ab uno intellectu, & si duo concurrant, duæ erunt intellectiones, quarum una non adjuvatur ab altera; tum quia in agentibus corporalibus unum agens non confortatur ex concursu alterius, nisi ipsam aliquid recipiat a concurrente.

IV:

Probatur secundò Conclusio, quod nullum novum lumen producatur in illuminatione. Quia, sicut substantia Angeli non potest suscipere aliquid luminis naturalis, ita nec intensiorem per luminis superioris aggregationem, quia, vel illud lumen, seu virtus esset accidens intellectui & tunc nihil juvaret, quia intellectus est potentia vitalis substantialis, non accidentalis; ergo si prius, quantum ad essentiam substantialem intellectus Angeli erat improporcionatus, etiam post additionem illius luminis accidentalis esset improporcionatus. Vel deniq; substantialiter uniretur, & tunc intellectus Angeli substantialiter mutaretur, & corrumpereur, quod est absurdum; sequi tamen patet, quia, si intellectus meus ab extrinseco agente substantialiter augetur in claritate & efficacia intelligendi, procul dubio substantialiter mutaretur.

Probatur tertio: Nullum agens creatum potest infundere lumen naturale, vel supernaturale alicui potentie, per quod confortaretur ad agendum, vel intelligendum, ergo: probatur ant. Non naturale, quia illius solius est habitum lumen intendere, cujus est causare

ex Aristot. 2. Eth. Sed intellectus Angeli creatur à Deo solo; ergo ille solus potest augetur lumen supernaturale etiam solus Deus producit, ergo.

Dico 3. Illuminatio fit per productionem cognitionis actualis in intellectu illuminati à mensura secunda illuminantis. Ita Doctor subtilis.

Probatur: Quia locutio fit sic, quod confirmatur ex illo Psal. 41. *Erudavit os meum, &c.* Sed illuminatio est quædam locutio, ergo.

Probatur secundò: Non possum dici sanus per actum medici intelligentis morbum & disponentis de infirmitate, sed per sanitatem in me existentem & causatam, ergo nec potest dici Angelus illuminatus per actum alterius intelligentis, sed per aliquem in ipso productum.

Probatur tertio: Lumina dicuntur perfectius & presens notitia actualis; ergo veritas per productionem eius diceretur Angelus illuminari. Objectiones in contrarium desumuntur ex dictis de locutione.

QUÆSTIO VI

An Angeli superiores illuminent inferiores & econtra?

In hac materia Doctor subtilis in septuaginta secundo d. 9. q. 2. sub littera L. m. fol. 482. coincidere primò videtur cum sententia Durandi afferentis, Angelos omnes immediate illuminari à Deo, & in tantum dici unum illuminari ab alio, in quantum unus alium præcedit in dignitate & perfectione. Secundo cum sententia dicentium, Angelos illuminare alios tantum dispositivè, ait enim, superiorum posse dispositivè agere, ut videat aliquid in verbis, nam illa auditio (per illuminationem facta) disponit, ut audiens convertat se ad intellectum loquentis & ibi videat illud, de quo loquitur loquens, & postmodum ad verbum. Pro quo

Notandum ex eodem Doctore supra, & in reportatis lib. 2. duplicem dari illuminationem dispositivam unam & inchoatam, alteram verò completam perfectam, per modum termini, quem habet illuminatio dispositiva: quod ab eodem declaratur dicendo; quod Angelus superior à Deo immediate illuminatus, per claram visionem alicujus mysterii, præcedit notitiam actualem in intellectu illuminati, obscuram tamen & imperfectam per actum fidei Angelicæ, proponendo tale mysterium certum, tanquam sibi immediate revelatum, auditio ergo hæc disponit audientem, ut se convertat ad intellectum illuminantis & ibi videat, de quo loquens & illuminans loquatur, que visio auditio est perfectior, secundò eadem visio & auditio disponit, ut videns tale objectum in intellectu Angeli illuminantis obscure & imperfectè